

25 År

med

Södertälje

Spelmannslag

1958

1983

HISTORIK

i ord och bild

sammanställd av Birgitta och Bo Roos till
Spelmanslagets 25 års jubileum 1983

DEN 20 MARS 1958 BILDADES ETT SPELMANSLAG I SÖDERTÄLJE.

Thure Enberg hade med stöd av dåvarande ordföranden i Södermanlands Spelmansförbund Gustav Wetter inbjudit ett sextiototal personer från Södertäljetrakten som kunde tänkas vara intresserade av folkmusik till en träff i Södragården.

Thure Enberg

initiativtagare till
bildandet av ett spel-
manslag i Södertälje.

Gustav Wetter

ordförande i Södermanlands
Spelmansförbund under
ett trettiotal år.

Till träffen i Södragården den 20 mars 1958 kom ett tjugotal musikanter som förevigades denna historiska kväll.

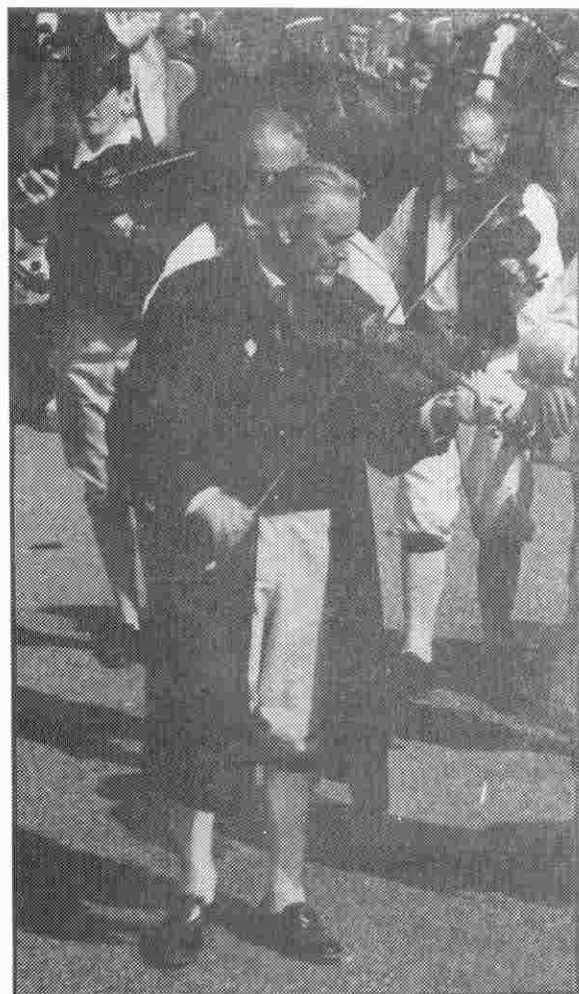
Stående från vänster:

Ahlin Wallin, Folke Nordeman, Olov Kärnell, Åke Lindholm,
Folke Andersson, Bengt Borg, Sten Vinborg, Helge Axelsson,
Martin Emanuelsson, Karl Gustaf Eriksson.

Sittande från vänster:

Gottfrid "Sjösa-Kalle" Karlsson, Gustav Wetter, Åke Liljeholm,
Stig Andersson, Åke Eklöv, Thure Enberg.

Ordföranden i Södermanlands Spelmansförbund, Gustav Wetter från Katrineholm berättade om spelmansrörelsens framväxt i Sörmland och om den rika skatt av folkmusik vårt land har. Gustav Wetter spelade och berättade också på sitt humoristiska sätt om färgstarka personligheter han mött inom spelmansrörelsen.

Från första stund rådde en härlig stämning och när fiolerna plockats fram blev det minsann låtspel sedan spelmanshövdingen Gustav Wetter kommenderat "vid hakan fiol".

De församlade spelmännen kände redan vid denna första sammankomst glädje och samhörighet i det gemensamma intresset för den svenska folkmusiken och man var överens om att detta måste få en fortsättning.

Vid en paus i spelandet genomfördes mötesförhandlingar då man beslutade att bilda ett spelmanslag.

Till ordförande i det nybildade Spelmanslaget valdes Thure Enberg, till sekreterare Eric-Harry Bergquist och till kassör Gottfrid Karlsson, Olof Kärnell och Lennart Norberg utsågs till revisorer och till musikledare valdes Folke Nordeman.

Här ser vi Spelmanslagets första styrelse tillsammans med Gustav Wetter, eldsjelen inom sörmländsk folkmusik under många år.

Eric-Harry Bergquist sekreterare	Thure Enberg ordförande	Gustav Wetter	Folke Nordeman musikledare	Gottfrid Karlsson kassör
--	-------------------------------	------------------	----------------------------------	--------------------------------

Intendent Eric-Harry Bergquist, Torekällberget berättade om Östra Sörmlands Kulturhistoriska förening och om museet på Torekällberget. Intendent Bergquist hälsade ett blivande spelmanslag välkommet till Torekällberget.

Den nybildade föreningen fick namnet Torekällbergets spelmanslag i Södertälje.

Vid det första årsmötet som hölls den 9 april 1959 beslutades att namnet skulle ändras till Södertälje Spelmanslag.

SPELMANSLAGET BLEV EN SUCCE' REDAN FRÅN STARTEN.

Efter det första mötet på Södragården den 20 mars fortsatte verksamheten med övning varje tisdag på Torekällberget.

Under våren 1958 gjorde Spelmanslaget två framträdanden vid möten hos pensionärsföreningar i Södertälje.

Det första offentliga framträdandet gjorde laget vid en spelmansstämma på Torekällberget söndagen den 15 juni 1958.

SPELMANSSTÄMMA

på Torekällberget söndagen den 15 juni kl. 15

MUSIK AV FEMTIO SPELMÄN

Auda Alm-Erikssons krönikespel

"I MORGON ÖPPNAS KANALEN"

uppföres vid Råbygården lördagen den 14 kl. 18.30
samt söndagen den 15 kl. 13.30 och 18.30.

Efter spelets slut båda kvällarna

FRI GAMMALDANS

SERVERING — TOMBOLOR

Entré: 2:—, barn 50 öre.

**SÖDERMANLANDS SPELMANSFÖRBUND
TOREKÄLLBERGETS FEST- o. PROGRAMSEKTION**

Hösten 1958 fortsatte medlemmarna i det nybildade Spelmanslaget att träffas varje tisdag på Torekällberget men laget fick ständigt nya medlemmar och snart blev den lokal man disponerade för trång,

Repetitionerna flyttades till en sal i Torekällskolan.

Under hösten 1958 spelade laget vid fyra tillfällen på ålderdomshem och vid pensionärsmöten.

Den 26 oktober reste Spelmanslaget till Uppsala och deltog i en stor spelmansstämma som hölls i Universitetet.

Här ser vi alla spelmännen församlade på trappan utanför Universitetet.

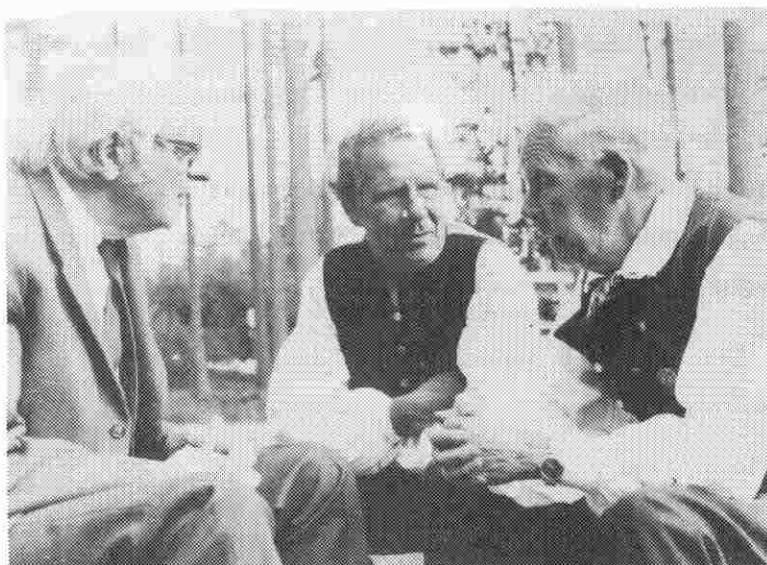

Från Södertäljelaget deltog:

Folke Andersson, Helge Axelsson, Arne Blomberg,
Martin Emanuelsson, Thure Enberg, Åke Fingal,
Gösta Johansson, Inga-Britt Josefsson, Elis Lindgren,
Åke Lindholm, Edvin Malmberg, Folke Nordeman,
Probus Thuringer, Erik Tropp och Sten Vinborg.

SEX AV SEXTON ÄR MED ÄNNU EFTER 25 ÅR.

Här ser vi några herrar som var med på Södragården den 20 mars 1958 och bildade ett spelmanslag i Södertälje och som förblivit Spelmanslaget trogna genom alla 25 åren.

Ahlin Wallin Helge Axelsson Folke Andersson
samspråkar vid Bommersvik efter lagets framträdande söndagen den
10 juni 1979.

Folke Nordeman Sten Vinborg Olof Kärnell
i spelartagen på Torekällberget vid allspelsövningen tisdagen
den 8 mars 1983.

TOREKÄLLBERGET.

Spelmanslagets förankring till Torekällberget har varit stark genom åren. På "Berget" ordnas varje sommar spelmansstämmor och folkdansardagar då laget medverkar.

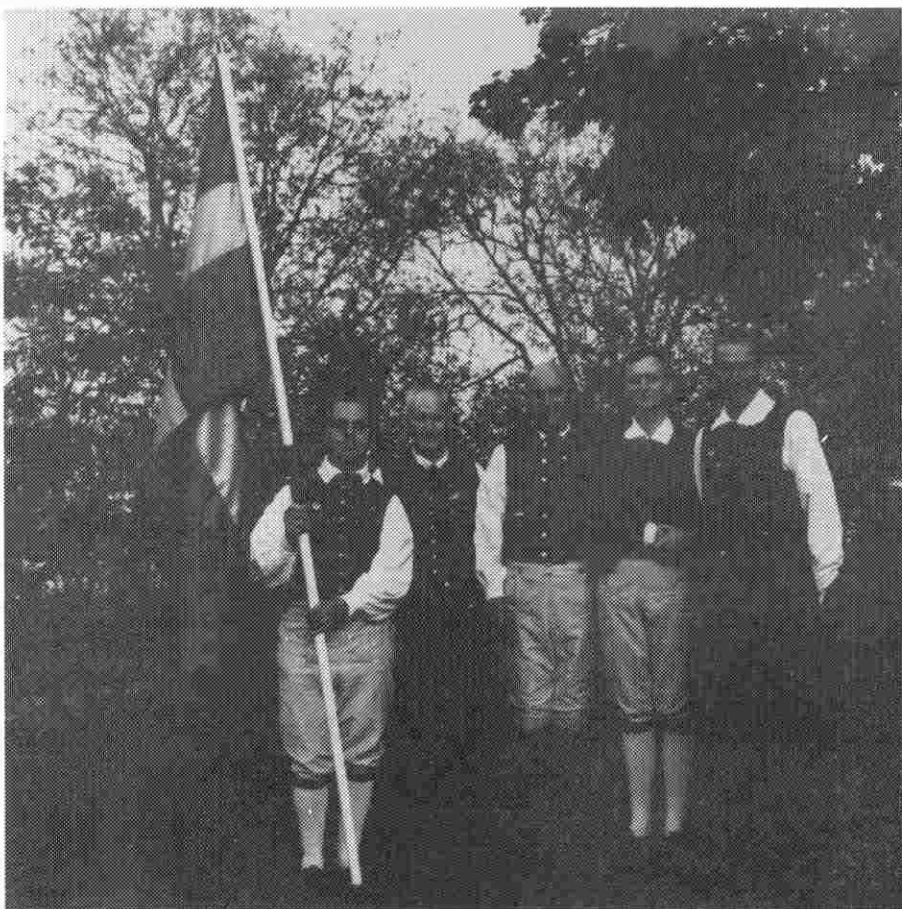
När den omfattande moderniseringen av centrala Södertälje genomfördes under 1960-talet flyttades flera byggnader upp till Torekällberget, bl.a. huset från Turingegatan 21. Detta hus, som kallas Föreningsgården, blev Spelmanslagets hemvist från hösten 1968. Efter tio år i Torekällskolan blev "Berget" återigen platsen för lagets övningar och sammankomster.

Bilden på föregående sida visar Yngve Andersson med Spelmanslagets fana i täten för spelmännen som tågar från stadskvarteren på "Bergget" till Råbygården vid en av de traditionella spelmansstämmorna som hålles varje Annandag Pingst på Torekällberget.

FANA.

Spelmanslaget fick sin svenska fana på svenska flaggans dag den 6 juni 1966.

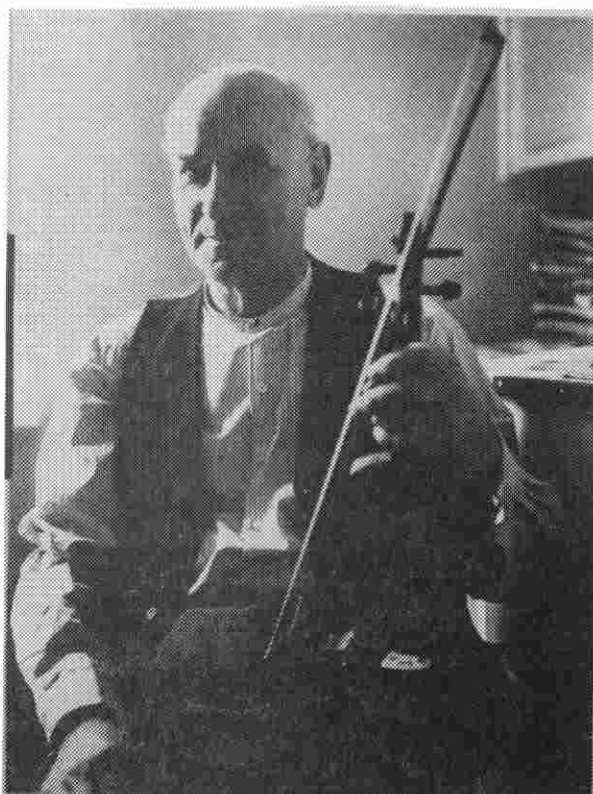

Här ser vi Berndt Fingal med den nya fanan och styrelsemedlemmarna Hilding Andersson, Thure Enberg, Arne Blomberg och Harry Karlsson i Stadsparken där flaggfesten hölls detta år.

SPELMANSLAGETS ORDFÖRANDEN GENOM ÅREN.

Thure Enberg, initiativtagare till bildandet, verkade som ordförande 1958 - 1973 då han avsade sig ordförandeposten av hälsoskäl.

Thure utnämndes till hedersordförande på årsmötet 1974.
Han avled 1975.

När Thure var sju år fick han en fiol av sin morfar som var spelman och fiolbyggare.

Thure lärde sig spela av sin morfar och andra spelmän.

1945 fick Thure genom arbetet kontakt med Järnvägsmännens spelmanslag och fiolspelandet kom igång på allvar, men verksamheten bland spelmännen var liten och upphörde så småningom helt.

Thure tyckte att det borde finnas en organisation som kunde föra spelmanstraditionen i Södertälje vidare och dessa funderingar förverkligades den 20 mars 1958.

Kjell Söderlund var ordförande 1974 - 1978 då han bestämde sig för att överge Södertälje och flyttade till Skåne.

Kjell började spela piano i 14-årsåldern men övergick senare till kontrabas. Han studerade två terminer för Hasse Tellemar och blev sedan dansmusiker. Dansbanekarriären slutade 1964. Då hade Kjell besökt många Folkparker och andra festplatser bl.a. med två egna orkestrar. 1973 blev Kjell folkmusikbasist i Södertälje Spelmanslag.

Bo Roos valdes till föreningens tredje ordförande på årsmötet 1979.

Bosse tog under skoltiden lektioner på tramporgel för kantor Stig Rasjö i Hölö och spelade dragspel under tonåren. På 50-talet övergick han till gitarr som sedan blev hans huvudinstrument. Under åren har han spelat dans- och underhållningsmusik. Bosse har varit Spelmanslagets supportrar, fotograf mm. sedan det bildades och spelar fiol och gitarr i laget.

MUSIKLEDARE

Folke Nordeman blev vid bildandet den 20 mars 1958 vald till spelledare och fungerar ännu i dag som ledare.

Folke har fått Södermanlands Spelmansförbunds guldmedalj och är hedersmedlem i förbundet.

År 1975 fick Folke Södertälje kulturnämnds kulturpris.

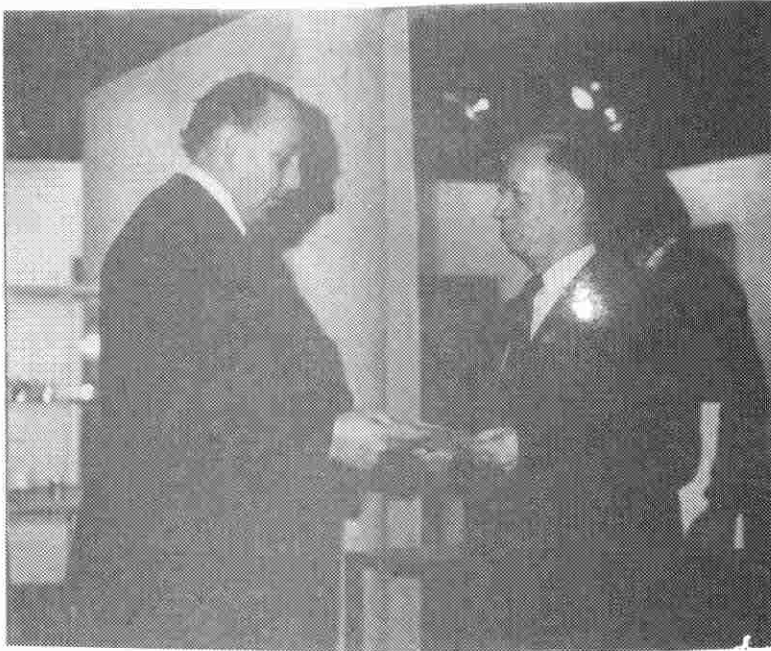
Kulturnämndens motivering:

"Södertälje Spelmanslags musikaliske ledare Folke Nordeman, har varit verksam som spelman i Södertälje sedan pojkåren. För en kulturgärning i svenska folkmusikens tjänst utses han till kulturstipendiat. Den breda svenska folkmusiktraditionen har under århundraden burits fram av idoga spelmän.

I vår tid har de lokala musiktraditionerna haft det ganska besvärligt för att överleva. Därför hade bildandet av Södertälje Spelmanslag 1958 en avgörande betydelse. En del av den sörmländska musiktraditionen togs om hand med brinnande intresse och kunnsighet.

Folke Nordemans insatser under de gångna sjutton åren är ovärderliga, med allt vad de inneburit av repetitioner, uppspelningar, repertoarfrågor och studiearbete. Under denna tid har också många ungdomar hittat vägen till spelmanslaget."

1975 ÅRS KULTURSTIPENDIATER

Kommunfullmäktiges
ordförande Lennart
Andersson överlämnar
kulturpriset till
Folke Nordeman.

Från vänster:

Författaren
Per Hol^mer

Spelmannen
Folke Nordeman

Konstnären
Teresa Seger

Pianisten
Katarina Ström

UNGDOMAR

Arne Blomberg blev medlem i Spelmanslaget redan 1958. Han var aktiv spelman och innehade också under en tioårsperiod olika poster inom föreningens styrelse.

Senare blev Arne engagerad i Södermanlands Spelmansförbunds verksamhet och är nu förbundets ordförande.

Arne är numera bosatt i Nyköping och är där ledare för flera studiecirkel i ämnet folkmusik.

Tore Härdelin medlem 1962 och Christina Frohm medlem 1963 har båda fortsatt att ägna sig åt folkmusik.

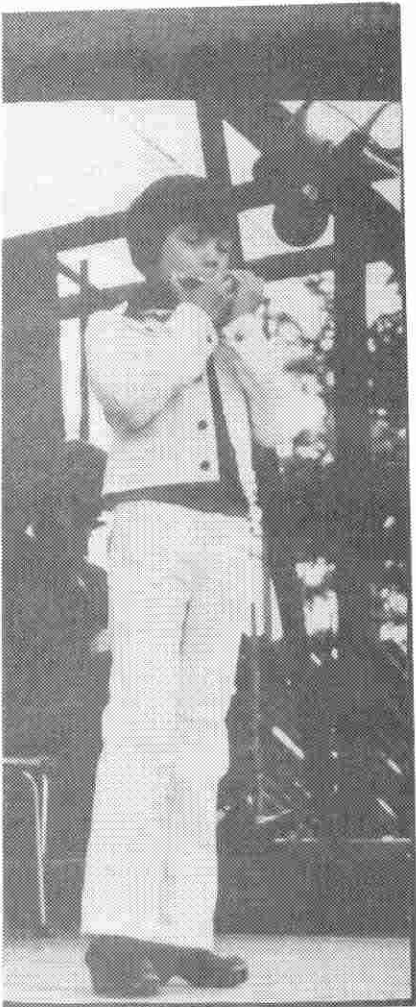

Tore har blivit känd som en av spelmännen i "Skäggmanslaget" och som "Hultkläppen" i TV-filmen om den legendariske spelmannen från Hälsingland.

Christina är riksspelman och sekreterare i Södermanlands Spelmansförbund. Hon är också musiklärare och har musiken både som yrke och hobby.

Barbro Nymark var 12 år när hon blev medlem år 1978. Hon går nu på Adolf Fredriks musikgymnasium och ägnar stor del av sin fritid åt musiken. Förutom folkmusik spelar hon kammarmusik i Botkyrka Musiksällskap.

Per Mårdskog är den yngste medlemmen i laget. Han var bara åtta år när han framträdde som munspelare vid den traditionella Sekelskiftesstämman på Torekällberget sommaren 1978.

Snart började Per också spela fiol. Pers mamma Margareta och morfar Arnold Ståhlberg som tidigare varit medlem tog upp fiolspelandet igen och tre generationer spelar nu tillsammans.

DRÄKTER

Under de första åren klädde spelmännen sig i vita skjortor och mörka byxor när de skulle göra framträdanden.

Från vänster:

Erik Tropp, Folke Nordeman, Sten Vinborg, Åke Fingal,
Martin Emanuelsson, Thure Enberg, Folke Andersson.

Men helt naturligt stod folkdräkter högt på önskelistan och styrelsen började tidigt arbeta för att om möjligt hjälpa till med att anskaffa dräkter.

Ett bidrag från Södertälje stad och inkomsten från ett lotteri som ordnades gav föreningen ekonomiska möjligheter att på allvar ta itu med dräktfrågan, som var en viktig punkt på dagordningen vid årsmötet 1961.

De flesta medlemmarna med rötter i Södertäljetrakten valde Sorundadräkten, som har gamla anor. Sorunda- och Vingåkersdräkterna var kända i Sörmland redan på 1600-talet.

Medlemmar som kommer från andra delar av landet valde dräkter från sina hemtrakter.

Den 14 mars 1964 samlades en färggrann skara spelmän till högtidlig dräktinvigning.

Foto: Birger Nordin

Bakre raden från vänster:

Arne Blomberg, Erik Tropp, Probus Thuringer, Nils Olov Falk, Ahlin Wallin, Folke Andersson, Helge Axelsson, Thore Härdelin, Fritiof Nyberg, Edvin Malmberg.

Mittenraden från vänster:

Gottfrid "Sjösa-Kalle" Karlsson, Martin Emanuelsson, Julius Kalow, Anny Sjölin, Christina Frohm, Inga Britt Josefsson, Gertrud Trulsson, Olof Kärnell, Ragnar Karlsson.

Främre raden från vänster:

Johan Nathorst-Westfelt, Gösta Johansson, Harry Karlsson, Sten Vinborg, Folke Nordeman, Åke Fingal, Nils Åke Karlsson, Thure Enberg, Allan Ljungdahl.

YNGVE ANDERSSON

Yngve blev Södertäljebo
1944 och medlem i Spel-
manslaget 1963.

Yngve började spela fiol när han var omkring 10 år och lärde sig
av sin farfar, storspelmannen Anders Andersson från Lästringe.
Farfar Anders hade lärt sig spela av sin morfar Olof Jonsson och
andra spelmän från Västerljungstrakten.

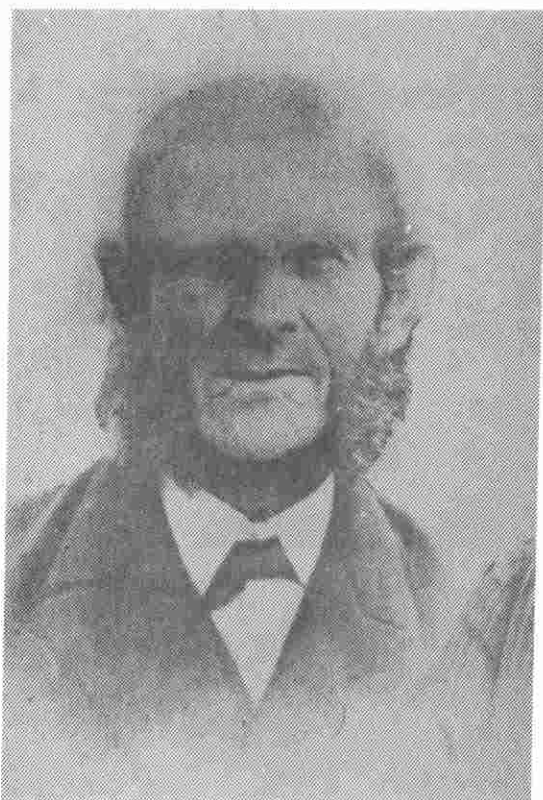
Anders Andersson
Lästringe

Yngve gifte också in sig i en spelmanssläkt.

Här är Edvard Pettersson
i samspråk med Folke
Nordeman på Torekällberget.
Folkdansens dag den
30 augusti 1981.

Fru Sonjas far och farfar spelade både dragspel och fiol och Yngve fick lära sig nya låtar av svärfar Edvard som denne hade efter sin far August Pettersson från Hummelkärr i närheten av Trosa.

August Pettersson
Hummelkärr

TV-PROGRAMMET "NYGAMMALT"

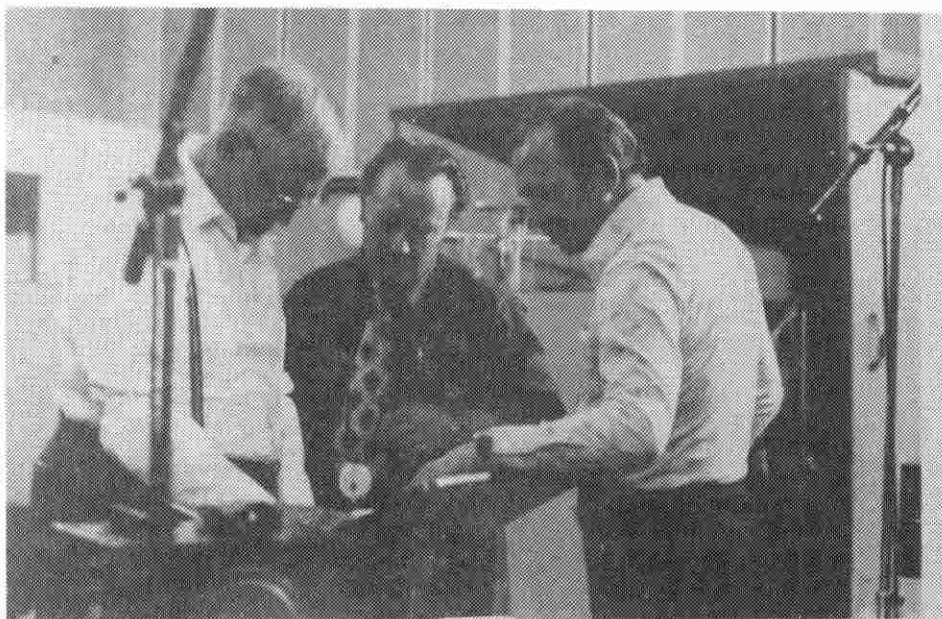
I januari 1975 medverkade Södertälje Spelmanslag i TV-programmet "Nygammalt".

Vi blev kallade till Cirkus på Djurgården i Stockholm där programmet skulle spelas in. Hela dagen gick åt till genomgång och övning av programmet som sedan spelades in på kvällen inför publik.

SKIVINSPELNING

Den 23 april 1975 spelades LP-skivan "Södertälje Spelmanslag på Torekällberget" in under fem kvällstimmar i EMI-studion i Stockholm.

Med på skivan finns låtar från Södertälje och Södermanland men också från andra delar av vårt land.

Från vänster: Folke Nordeman, spelledare
Ingemar Skoglund, producent
Kjell Söderlund, ordförande

Bild från inspelningsstudion.

Folke Nordeman samtalar med Ove Kraal.

I bakgrunden skymtar från vänster: Bo Lennart Karlsson, Sten Vinborg, Gertrud Trulsson, Yngve Andersson, Annelie Skoog, Edvin Malmberg, Ahlin Wallin, Lennart Rogstam, Helge Axelsson, Kjell Söderlund, Anny Sjölin.

NY SKIVA

Spelmanslaget planerar att i samband med 25-årsjubileet spela in ännu en LP-skiva med enbart Södertäljelåtar.

På skivans ena sida kommer att finnas låtar av lagets egen kompositör Hilding Andersson och på den andra sidan låtar efter spelmän som varit verksamma i Södertäljetrakten tidigare.

HEDERSMEDLEMMAR 1983.

Vid 25-årsjubiléet utnämndes Folke Andersson, Hilding Andersson, Helge Axelsson, Gösta Johansson, Olof Kärnell, Folke Nordeman, Fritiof Nyberg, Anny Sjölin, Ahlin Wallin och Sten Vinborg till hedersmedlemmar. De blev alla medlemmar under det första verksamhetsåret 1958-1959, har varit aktiva spelmän under alla de gångna 25 åren och deltar fortfarande i verksamheten.

Ahlin Wallin började spela dragspel när han var i 10-årsåldern men han blev också tidigt intresserad av fiol och köpte sig en sådan år 1919.

Foto: Studio Schmidt

Under några år spelade han både dragspel och fiol men fiolspelandet tog snart överhanden. I början av 1920-talet var Ahlin bosatt i Trollhättan och var där med och bildade en manskör. Ahlin kom till Södertälje år 1926. Han har sjungit i Södertälje Sångarförbund i mer än 50 år. 1969 började en trio (fiol, dragspel och gitarr) spela i pensionärsföreningen. Flera pensionärsmusikanter blev intresserade och 1972 bildades på Ahlins initiativ Pensionärernas musikgrupp eller Pensionärsorkestern som den också kallas. Ahlin var gruppens ledare under många år. Ahlin har varit styrelsesuppleant i Spelmanslaget ett tiotal år.

Någon gång på 1940-talet arrangerades en dag "Till arbetets ära" i Södertälje. Under dagen drog ett karnevalståg med bl.a. ett "Sprallband" genom staden till Folkets Park där det bjöds på muntrationer.

Här ser vi hela "Sprallbandet" spelande dansmusik på Gamla dansbanan i Folkparken. Ahlin Wallin till vänster och Folke Nordeman till höger.

Pensionärsorkestern framträder här på Artursbergs pensionärshem under ledning av Ahlin Wallin.

Olof Kärnells musikintresse väcktes tidigt genom att fadern spelade fiol. Olle bodde några år i Örebro och var då ledare för en åtta-manna orkester bestående av fyra fioler, trumpet, flöjt, cello och piano.

Under nära nog 50 år har Olle varit spelman för folkdanslag i Södertälje (48 år) och Örebro (37 år) och bl.a. varit på folkdans-turné i Finland och på Kanarieöarna.

1943 återkom Olle till Södertälje från Örebro och var då med och bildade Scaniaorkestern som han sedan tillhörde i 32 år.

Olle spelade en tid tillsammans med några anställda vid SJ i Järnvägsmännens spelmanslag. Detta lag var upplöst när Södertälje Spelmanslag bildades men flera av järnvägsspelmännen blev medlemmar i det nya spelmanslaget.

Olle har varit revisor i Spelmanslaget under 4 år och styrelsesuppleant 10 år.

Fritof Nyberg började spela fiol i 17-årsåldern. Musikintresset var ett släktarv. Fadern och en farbror var fiolspelare.

På 30-talet gick Fritiof med i en musikcirkel inom IOGT där ett tiotal musikanter övade tillsammans och framträdde i olika sammanhang.

När Scaniaorkestern bildades 1943 blev Fritiof med i den och spelade i orkestern under ca 30 år.

Fritiof är också medlem i Pensionärernas musikgrupp.

Fritiof har varit Spelmanslagets revisor i 21 år.

Fritiof med barnbarnen på 80-årsdagen den 22 december 1982.

Hilding Andersson spelade från 10 års åldern i hemmet tillsammans med sin far och fyra syskon. Sedan 20 års åldern har han spelat fiol och bas i bl.a. Söderhamns orkesterförening, Da Capo, Whispering, Hudiksvallskvartetten, Kumlaorkestern i Trollbäcken och Spelmanskvartetten orkestrar med dans- och underhållningsmusik på repertoaren.

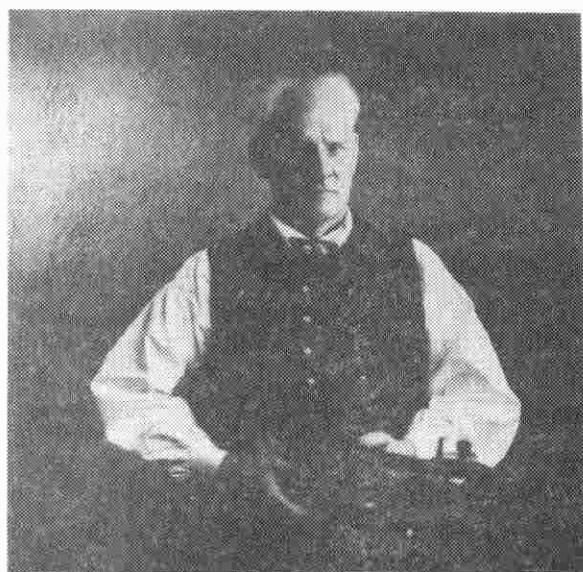
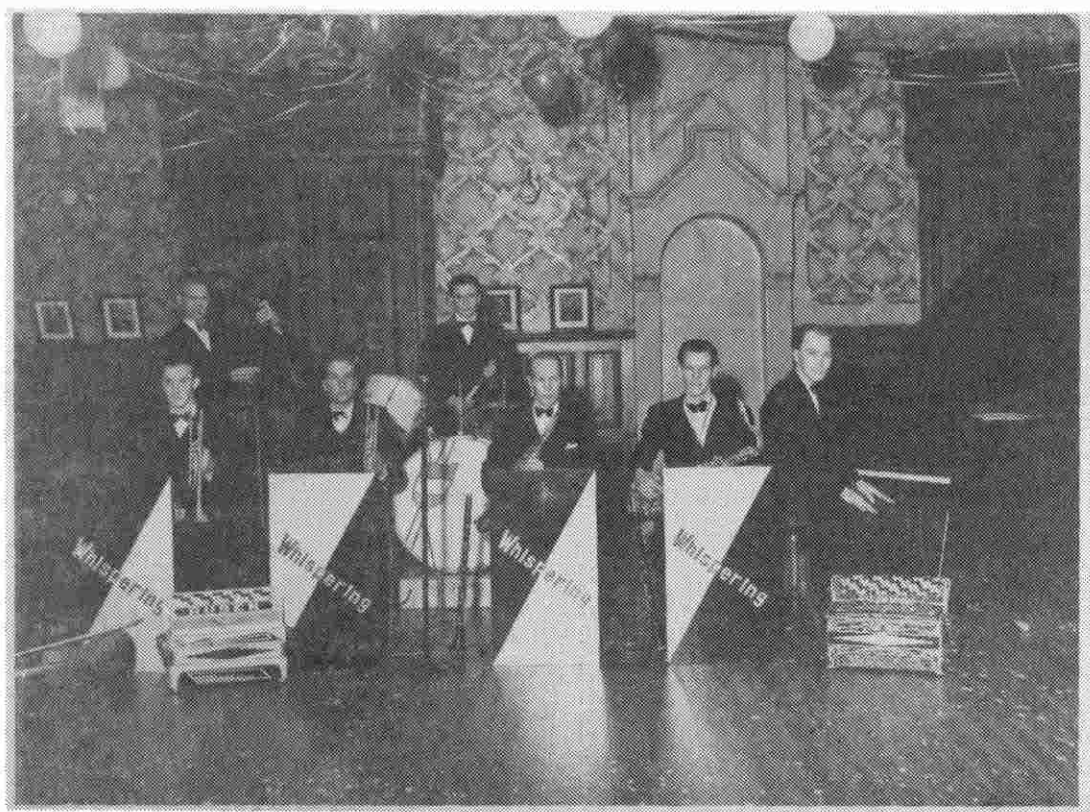

Foto: Studio Schmidt

När Hilding 1953 kom till Södertälje var han en tid fiollärare i ABF.

Hilding är också kompositör till många fina låtar som kommer ut på skiva och i nothäfte.

Hilding har varit kassör i 13 år och styrelseledamot 6 år.

Han har sammanlagt 19 år i Spelmanslagets styrelse.

Folke Andersson fick musikintresset hemifrån. Han lärde sig faderns repertoar och började vid 15 års ålder spela med en jämnårig dragspelare på fackföreningsmöten och årsfester. Sjutton år gammal kom Folke med i nykterhetslogen och spelade med logens revygång. Orkestern utökades med pianist och batterist och fick snart spelning varje lördag och söndag på allmän dans.

1936 kom Folke till Södertälje. Han bildade familj och fiolen fick vila i 10 år. Från år 1946 spelade Folke under många år med en dragspelare och en gitarrist på fester och danstillställningar. I slutet av 1970-talet tog Folke över ledarskapet för Pensionärsorkestern efter Ahlin Wallin. Folke har tillhört Spelmanslagets valberedning under 15 år.

Foto: Studio Schmidt

Jajjes orkester: George Eriksson, piano; Henry Newton och Folke Andersson, fiol; Gustav Blomberg, banjo.

Sten Vinborgs far spelade fiol och Sten började själv spela i 8 års

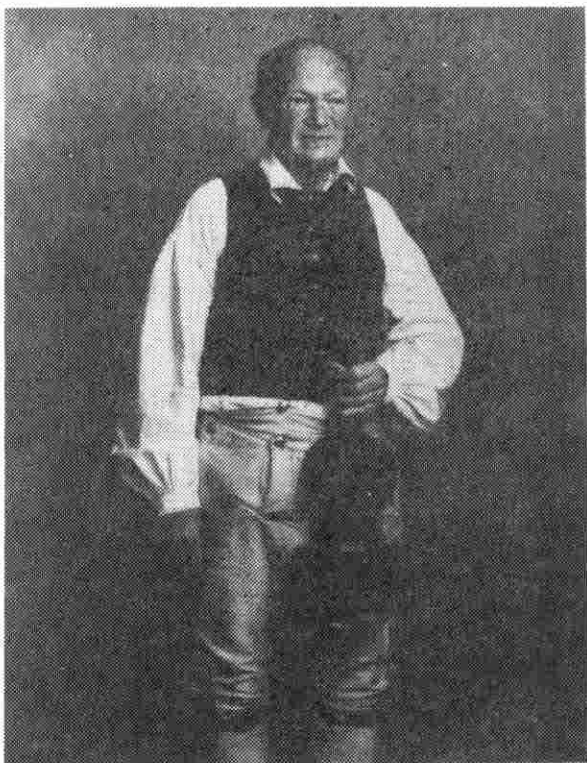

Foto: Studio Schmidt

åldern. I tonåren bodde Sten i närheten av Gustav Andersson "Lille-Gustav" som han beundrade mycket och fick undervisning av.

Åren 1960 - 70 var Sten spelman för folkdanslaget i Södertälje.

Sten har varit styrelsesuppleant, revisorsuppleant och tillhört valberedningen under sammanlagt 15 år.

Helge Axelsson köpte sin första riktiga fiol när han var 17 år.

Foto: Studio Schmidt

Han fick bo hos en syster som var gift med en präst i Arvika och gick då på musikskola två terminer. Sedan var han med i en kvartett som spelade på dansbanor och logar. 1937 flyttade Helge till Södertälje. Han skaffade eget bo och fiolen blev lagd på hyllan.

När spelmanslaget bildades var Helge med och intresset för fiolspelandet vaknade upp igen. Helge har tillhört Spelmanslagets valberedning under 11 år.

Folke Nordeman blev intresserad av fiolspel då han under uppväxtåren på Torekällberget träffade spelmän bl.a. vid spelmansstämmorna som ordnades av Sörmlands Spelmansförbund bildat 1925.

Folke fick en fiol när han var 11 år och började vid 17 års ålder spela dansmusik i Noréns kapell år 1930.

Noréns kapell: Bror Norén, trummor; Allan Eriksson, dragspel, George Eriksson, piano; Folke Nordeman, fiol.

Folke har spelat med "Spelgänget" i släkten och "Familjeorkestern", Södertälje orkesterförening, Berglunds kultiskvartett och Spelmanskvartetten.

Berglunds kvartett: Roland Andersson, Birger Andersson, Folke Nordeman och Arne Berglund spelar vid Barnens Dag festligheterna på 1950-talet.

Folke har varit musikledare i Spelmanslaget i 25 år. Han har också några år varit vice ordförande och revisorsuppleant.

Gösta Johansson började sent med fiolspelet. 1954 fick han i en ABF-kurs lära sig noter och började spela. Han spelade några år hemma i Åre på fester och i kyrkor.

1957 flyttade Gösta till Södertälje och kom med i Spelmanslaget 1959. "Då började den verkligt roliga spelningen", säger Gösta. Göstas morfar Gunnar Jonsson var duktig spelman. Gösta har låtar efter honom bl.a. "Morfars valsen" som han förmedlat till spelmannskamraterna.

Åren 1971 - 73 byggde Gösta två egna fioler men han tycker bäst om morfars fiol.

Gösta har varit statistikförare, vice sekreterare och styrelseuppleant under sammanlagt 11 år.

Anny Sjölin

Gösta Johansson

Anny Sjölin fick sina första musikaliska upplevelser genom att hennes mor och mormor sjöng mycket. Anny var inte gammal när hon började tralla med. Hon kom med i skolans barnkör och senare i Körsällskapet. Anny har prövat på att spela gitarr, piano och dragspel men mest har det blivit fiol.

En bror till Annys mormor, Gustav Ekström var spelman och fiolbyggare. Han spelade bl.a. med Gustav Syrén. Anny fick köpa en Ekström fiol och Folke Nordeman blev hennes första lärare.

Inom släkten spelades mycket och i slutet av 40-talet bildades ett "Spelgäng" som träffades och spelade på söndagar.

1958 började Anny spela i Södertälje orkesterförening och tidigare var hon med i musikskolans elevorkester.

Anny har varit revisosuppleant, revisor och kassör sammanlagt 11 år.

HÖGTIDLIGA TILLFÄLLEN DÅ SPELMANSLAGET MEDVERKAT.

Södertälje Spelmanslag medverkade när Stadsfullmäktige i Södertälje firade 100-årsjubileum år 1962.

Efter jubileet fick Folke Nordeman från dåvarande ordföranden i Stadsfullmäktige, Robert Anberg, ett brev daterat den 23 december 1962 med följande lydelse:

Käre Folke!

Jag ber att varmt få tacka dig och ditt utmärkta spelmanslag för er förstklassiga medverkan vid Stadsfullmäktiges 100-års jubileum. Det var verkligen effektivt och ståtligt, när ni i era vackra dräkter tågade in i den pampiga hallen i Mariekällskolan. Jag tackar dig även för att du håller folkmusiken levande bland nutidsmänniskorna, nu när så mycket av det fäderna skapat håller på att förödas och spolieras.

Bommersvik den 10 juni 1979

Denna gruppbild togs vid Bommersvik söndagen den 10 juni 1979
då vi medverkade vid Broderskapsrörelsens 50-års jubileum.

Stående från vänster:

Fritiof Nyberg, Yngve Andersson, Hilding Andersson, Folke Nordeman,
Greger Söderlund, Ragnar Karlsson, Gösta Johansson, Astrid Lindgren,
Anders Byström, Elis Lindgren, Ahlin Wallin, Anny Sjölin, Folke
Andersson, Olof Kärnell, Helge Axelsson, Sten Vinborg.

Knästående från vänster:

Birgitta Roos, Ove Kraal, Arne Hallberg, Lennart Holmgren, Ethel
Hellgren.

Söndagen den 8 juli 1979 medverkade vi när Torekällberget firade 50-års jubileum.

Olle Kärnell var med vid invigningen 50 år tidigare som spelman åt folkdanslaget.

Folke Nordeman har också minnen från den tiden då han var vaktmästarson på "Berget".

ARTURSBERG

Alltsedan 1959 har Spelmanslaget medverkat när julen dansats ut och när midsommar firats på pensionärshemmet Artursberg.

Den 9 oktober 1982 firade Arturberg 100-års jubileum. Spelmanslaget framförde då för första gången valsen "En midsommar på Artursberg" av Hilding Andersson som han tillägnade Artursberg med anledning av 100-års jubiléet.

Hilding Andersson med den inramade noten till "En midsommar på Artursberg".

Här tågar Spelmanslaget till Arturbergs pensionärshem
midsommarafton 1977.

Här underhåller Spelmanslaget och Tälje Folkdansgille
pensionärerna vid Artursberg. Midsommar 1977.

VÅRHÄLSNING PÅ STORA TORGET.

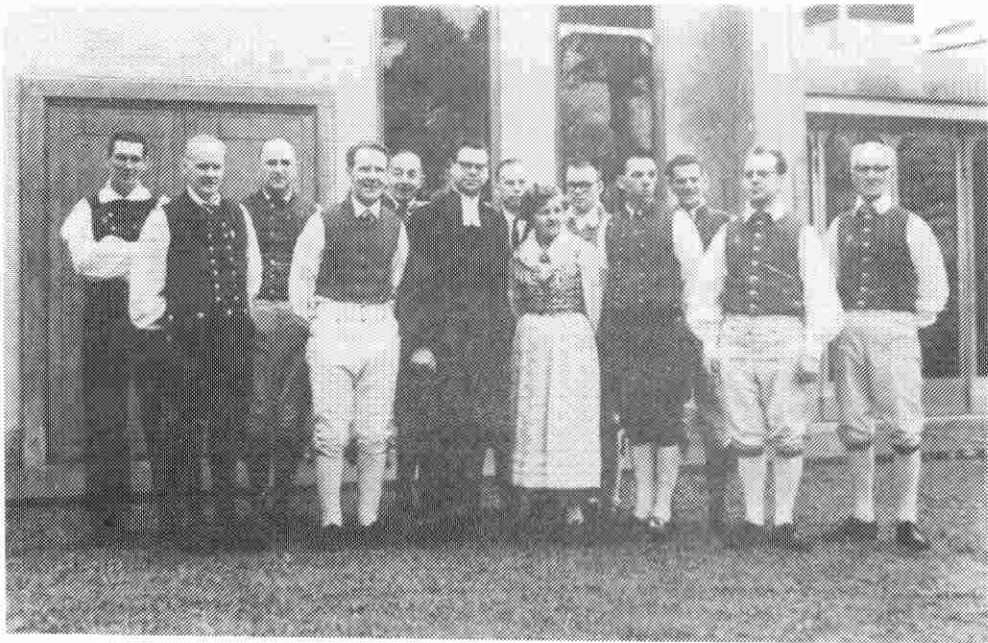
1 maj morgon i slutet av 1950-talet vid Gamla Rådhuset då det låg kvar på den ursprungliga platsen där senare det nya Rådhuset uppfördes.

1 maj morgon på 1960-talet vid de provisoriska affärslokaler som fanns på Torget under den tid då centrum byggdes om.

MEDVERKAN VID GUDSTJÄNSTER.

Östertälje kyrka 1966.

Harry Karlsson, Hilding Andersson, Thure Enberg, Helge Axelsson, Probus Thuringer, Agne Eriksson, Folke Nordeman, Gertrud Trulsson, Lennart Gustavsson, Gösta Johansson, Edvin Malmberg, Berndt Fingal Martin Emanuelsson.

Friluftsgudstjänst på Torekällberget Midsommardagen den 20 juni 1981.

Bo Roos, Birgitta Roos, Lars Engkvist, Alvar Aro, Ethel Hellgren, Folke Nordeman, Lennart Melin, Hilding Andersson.

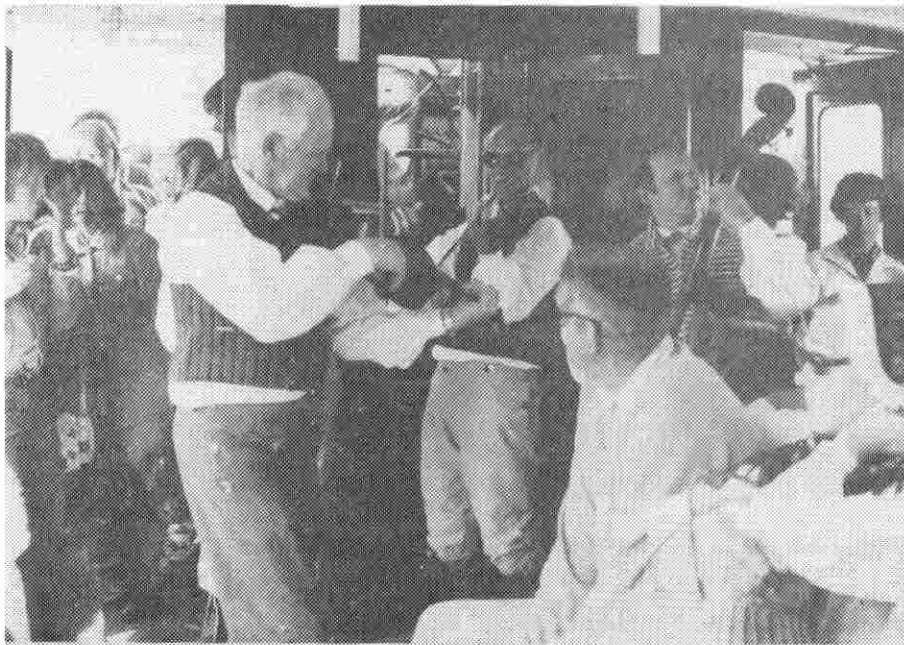
BARNENS DAG.

Spelmanslaget medverkade under flera år vid Barnens Dag festligheterna i staden. Man tågade spelande från Stora Torget till Tältet och gjorde där ett scenframträdande.

GÄSTPEL I HUVUDSTADEN.

Musik av Södertälje spelmän på Djurgårdsfärjan

Hilding Andersson, Lennart Holmgren och Kjell Söderlund.

och från Solliden scénen på Skansen.

SPELMANSLAGET SPELAR GAMMAL DANSMUSIK.

Alviks kommunalhus den 30 december 1980

Bakre raden: Lennart H, Stig N, Yngve A, Ove K, Greger S, Kjell S, Kurt S, Göran D, Gustav H, Bertil J, Folke A.

Främre raden: Birgitta R, Folke N, Lars Ö, Gösta E, Barbro N, Anny S, Ethel H, Gösta J, Hilding A, Bo Lennart K, Åke Å, Urban Å, Fritiof N.

Alviks kommunalhus den 30 december 1982

Stående: Bo R, Tore K, Martin B, Folke A, Hilding A, Lars Ö, Kurt S, Bo Lennart K.

Sittande och knästående: Bertil J, Birgitta R, Gunnar N, Helge A, Barbro N, Anny S, Birgitta E, Ingemar S, Folke N, Yngve A, Hans Gunnar E, Gösta J.

KURSER

De senaste fyra åren har en veckoslutskurs hållits varje höst.

Under kurserna har vi bl.a. sysslat med gehörsspel, harmonilära, instrumentvård, nya låtar och spel i stämmor.

Ingvar Andersson, Arne Blomberg, Spel-Arvid Karlsson och Sven Sjölin har medverkat vid kurserna.

Arne Blomberg
Näshulta 1982

ÖVNINGAR

Spelmanslagets medlemmar träffas till allspelsövning varje tisdag. Nya medlemmar kan i en introduktionsgrupp öva låtar ur lagets repertoar.

Nya medlemmar hösten 1981:

Ingemar Skoglund, Noriko Thunman, Martin Blomqvist, Birgitta Ekberg, Tore Kvist.

FRAMTRÄDANDEN

Spelmanslaget har under alla år varit flitigt engagerat. Laget gjorde under 1982 fyrtiotre framträdanden, bl.a. i kyrkor, på sjukhus, pensionärshem och spelmansstämmor.

SAMARBETE MED ANDRA FÖRENINGAR.

Tälje Folkdansgille

Vid midsommarfirande och folkdansardagar har Spelmanslaget de senaste femton åren haft samarbete med Tälje Folkdansgille och tidigare med SGU folkdanslag.

Järna Hembygdsförening

Varje vår ordnas i samarbete med Järna Hembygdsförening en spelmansstämma i Järna.

Turinge—Taxinge Hembygdsförening

Under augusti arrangeras en Taxingedag tillsammans med Turinge—Taxinge Hembygdsförening.

Hölö Hembygdsförening

Spelmanslaget har medverkat vid en Tullgarnsdag och vid ett par utställningar ordnade av Hölö Hembygdsförening.

Laget har också genomfört en konsert i Hölö kyrka.

SAMARBETE MED TOREKÄLLBERGET.

Spelmanslaget har under alla år haft ett mycket gott samarbete med ledningen för Torekällberget.

Styrelsen vill tacka för det stimulerande samarbetet och hoppas på gott samarbete även i framtiden.

Stående:

Bo Roos, Hilding Andersson,
Folke Nordeman.

Sittande:

Anny Sjölin, Birgitta Roos,
Ethel Hellgren.

VALDA VERSER UR VISOR VI SJUNGIT.

Så här diktade Thure Enberg till 2 års festen den 6 februari 1960.

Melodi: Petter Jönsson

Nu alla spelmän här haver samlats till skiva
och hoppas alla vi gör att kvällen skall bliva
en verklig högtid med både glädje och gamman.
Vi ska ha trevligt och riktigt slå oss tillsamman.

En liten händelse som man helst ville glömma
- för vederbörande önskar ansiktet gömma -
Det var när kosan var ställd till Uppsala-stämman
med tomt fodral och fiolen liggande hemma.

Vi Julius Kalow i denna vers harangera.
Han kom till övning en gång och bums observera
att det ej riktigt var ställt - ni skulle ha skåda'n.
En kisse katt hade kastat vatten i lådan.

En kväll sa Martin: "Vi kan väl träffas där hemma".
Han hade slagit sig lös och bortrest var Emma.
Vi hade trevligt, det vill man ärligen lova,
men Åke Fingal blev trött, han ville helst sova.

Nu får vi sluta att hålla på att skrodera.
Det är nog dags för oss alla att börja spela.
Och vi får innerligt hoppas att denna visa
har varit sådan att den ej alls velat risa.

1962 när Spelmanslaget fyllde fyra år skrev Thure bl.a. om
Gottfrid Karlsson, "Sjösa-Kalle", föreningens första kassör
på melodin: "Vi gå över daggstänkta berg"

Å "Sjösa" han är vår kassör, fallera
en fin fiol emellanåt han gör, fallera.
Han pengar skall i massa
få lägga i vår kassa
då vi i sommar parkdebuten gör, fallera.

Till 15-års jubileet 1973 diktade Helge Axelsson så här.

Melodi: Kors på Idas grav

Denna kväll är vikt för vårt spelmanslag.
Stäm fiolen, hartsa stråken, jämna drag.
Styfbergs polska. toner trolska
lägg nu hela själen in
så blir glädjen stor i hjärta och i sinn.

Käre vän när du är ensam tänk som så,
felan är din vän, av den du glädje får.
Allt du glömmer, bort du drömmer.
Trollmakt finnes ju uti
forna tiders låtar, Näckens symfoni.

Låt oss glädjas uti goda vänners lag.
Låt oss dansa, sjunga intill ljusan dag.
Låt oss spela glada låtar.
Avskedslåten vi nog spar
för vi har ju flera glada timmar kvar.

För 15 år sen kom till mig ett brev
ifrån Thure Enberg och så här han skrev.
Tag din fela, vi ska spela,
kanske bilda spelmanslag
för att spela folkmusik i mången dag.

Folke Nordeman blev vårans dirigent
alla övningskvällar ja han finns där jämt.
Han har glädje, han har gnista,
alltid ger han goda råd.
Honom hela laget ger en stor applåd.

Arne Blomberg han är ung och fin och grann.
Snart Förbundet såg att han var deras man.
Vi är glada, vi är stolta
här på denna högtidsdag
att vi har en sådan spelman i vårt lag.

När vi träffas kan det bli ett hjärtligt skratt.
Någon kanske undrar hur det då är fatt.
Spörjer Hilding nu en skildring.
Liten fräckis är på gång.
Vår kassör han har på lager mången sån.

Folke Andersson han har med felan sin
säkert spelat sig i mångas hjärtan in.
Uti skogen, dans på logen
Folke spelat mången gång
hela natten ända intill soluppgång.

Orientering är en sport som har gått fram.
I den lufstaktiken har vi Vinborgs namn.
Det kan hända, han får vända
namn på kartan inte står.
I gånglåtstakt han vänder och tillbaka går.

Yrkesman har Edvin varit har man hört.
Gertruds vattenledning en gång var förstörd.
Edvin villigt lagar billigt
under ledningar han kröp.
Många långa dagar vattnet bara dröp.

Att få bygga sig en egen violin
en med rätta mått och ton så ren och fin
är en dröm för mången spelman
och varenda onsdagskväll
Annys man för dem är lärare så snäll.

Uti Stockholm finns snart inga spelmän kvar.
Till Tälje Spelmanslag de alla längtan har.
Fina killar, vi dem gillar.
Sprutt på stråken alla har.
Nyckelharpans toner finns en man som tar.

Mången spelmansstämma har vi varit på.
Tosiga Bonnadan i Ronneby också.
Ner till Blekinge gick färden
som blev mycket minnesvärd.
Gustav Wetter var vår guide på denna färd.

Flera spelemän har lämnat vårt lag.
Stråken vilar till en härlig, solig dag.
Vackra minnen vi bevarar
i vår sköna folkmusik
som i själen gör var spelman stark och rik.

Verser skrivna till 25-års jubileet 1983 av Birgitta Roos.

Melodi: Kors på Idas grav

Spelmanslagets ålderman Ahlin Wallin
kan som sångarbroder hålla melodin.
En orkester har han startat.
Alla medlemmarna där
får en hederstitel "spelmanspensionär".

Täljes dansare har haft en speleman.
Ingen spelade så uthålligt som han.
Säker takt och schvung i stråken
under nära 50 år.
Det rekordet Olle knappast ingen slår.

Fritiof Nyberg han har varit revisor
uti Spelmanslaget ända till i fjor.
Och han började som sådan
1962.
Noggrann, kunnig har han varit såsom få.

Gösta Johansson har byggt en violin
och han spelar gärna "Morfarsvalsen" sin.
Om så Helge spelar stämman
kan det bli en harmoni
som vi finner mycken spelmansglädje i.

Yngve Andersson han traditioner har
ifrån farfar och från farfars mammas far.
August Pettersson och Edvard
sonen ifrån Hummelkärr
blev släkt med Yngve när han fick sin Sonja kär.

I vårt lag det finns en duktig doktorand
lilla Noriko från Japans fagra land.
När hon nu ska disputera
vill vi önska att hon får
opponent som hennes kunnighet förstår.

Om i Rönninge det saknas tidsfördriv
kan man ta en titt i spelmännens arkiv.
Där finns bilder, band och noter
protokoll och dokument
över mycket som i Spelmanslaget hänt.

Tretton år har Hilding varit vår kassör.
Men nu har han blivit låt-kompositör.
Våra pengar sköter Anny
nu med fast men givmild hand.
Jubileumsfesten kan hon ro iland.

Södertälje Spelmanslag vill varmt tacka Kulturnämnden och Kulturförvaltningen för gott samarbete, positivt intresse och välvilligt stöd under alla år.

Uppgifter till denna historik har hämtats ur Spelmanslagets arkivhandlingar, från den medlemsbiografi som iordningställdes till 20-årsjubileet och från intervjuer som gjorts med äldre medlemmar.

Bilderna är dels från Spelmanslagets arkiv dels lånade av medlemmar.

Vi hoppas att dessa axplock ur Spelmanslagets verksamhet ska väcka många glada minnen hos de spelmän som varit med under de gångna åren. Vi hoppas också att nya medlemmar genom denna historik ska få en inblick i vad som hänt i Spelmanslaget innan de kom med och därigenom få en fastare förankring till vår förening.

Birgitta Roos Bo Roos